

DE ZEE ALS GOED DOEL!

Je bent reeds lid van het VLIZ. Of je hebt een hart voor de zee en zoekt een mogelijkheid om de zee als goed doel te steunen? Dat kan!

Het VLIZ, erkend als goed doel sinds 2013, biedt iedereen immers de kans zijn of haar passie en bezorgdheid voor de zeeën en oceaan te delen. Wat dit concreet inhoudt en betekent, ontdek je hier.

'SEAWATCH-B': BURGERS METEN TOESTAND NOORDZEE

Op 22 juni 2015 nam het strandobservatienetwerk SeaWatch-B een vliegende start. De pers toonde grote interesse, o.a. met een reportage in het duidingsprogramma Ter Zake. Een vast team burgerwetenschappers volgt sindsdien op regelmatige basis de toestand van de Noordzee op. Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) zorgt voor de nodige opleiding en wil met dit 'Citizen Science' initiatief de veranderingen in onze zee op lange termijn adequaat in kaart brengen.

Kris Struyf

DE VERANDERENDE ZEE NOG ONVOLDENDE IN KAART GEBRACHT

De Noordzee is in een voortdurende staat van verandering. Natuurlijke oorzaken maar ook menselijke ingrepen spelen hierbij een rol. Het klimaat wijzigt, de zeespiegel stijgt, her en der verschijnen offshore windparken en stranden worden verbreed en verhoogd om ons te beschermen tegen een 1000-jarige storm. Intussen verzuurt de zee, vestigen zich met de hulp van de mens allerlei exotische zeedieren, tekenen kwalen present en neemt de plastic vervuiling zienderogen toe. Maar er is ook goed nieuws. Noordzeewater bevat vandaag minder vervuulende metalen, de olieverontreiniging is drastisch teruggedroefd en purperslakken blijken na dertig jaar afwezigheid onze kust opnieuw te hebben ontdekt.

Toch, hoe raar het ook moge klinken, zijn omtrent deze veranderingen weinig of geen lange-termijn gegevens beschikbaar die op een gestandaardiseerde wijze zijn verzameld en uitspraken over trends mogelijk maken. Als gevolg hiervan beschikken we ook voor onze Noordzeewateren nauwelijks over lange datatijdsreeksen en moeten we op vragen als "Zijn er nu meer of minder kwalen dan pakweg vijftig jaar geleden?" het antwoord deels schuldig blijven. Met het strandobservatienetwerk SeaWatch-B zal dit binnenkort wel mogelijk zijn en zullen – a.d.h.v. een haalbaar en wetenschappelijk verantwoord meetprogramma – lange termijn data beschikbaar zijn.

WAT METEN DE 'BURGERWETENSCHAPPERS'?

Het meetprogramma is zo opgebouwd dat het door een getrainde burgerwetenschapper op maximum twee uur kan worden uitgevoerd. De vrijwilligers engageren zich om minimum één maal per seizoen dit meetprogramma op een vast strandtraject uit te voeren. Rond laag water brengen deze SeaWatchers achtereenvolgens in kaart:

- (1) het algemeen strandvoorkomen;
- (2) de menselijke aanwezigheid;
- (3) de aanwezigheid van schaalhorens op de strandhoofden;
- (4) de samenstelling van de jonge vis- en krabbenfauna in de branding;
- (5) de zeewatertemperatuur en het zoutgehalte;
- (6) het voorkomen van zeepijlen op het natte strand;
- (7) het aantal aanspoelende kwalen;
- (8) de verhouding

van verschillende schelpensoorten in de vloedlijn;

- (9) aanspoelend kunstmatig afval;
- (10) archeologische vondsten.

Door een veelheid aan zaken te registreren wordt er vanop het strand een vrij volledig beeld verkregen van hoe onze Noordzee evolueert onder invloed van toerisme, vervuiling, klimaatwijziging, bemesting, visserijdruk, nieuwe bouwwerken op zee, etc. Alle verzamelde gegevens worden op kwaliteit gecontroleerd en opgenomen in een databank. Eens volledig operationeel zullen deze gegevens zichtbaar worden via de website www.seawatch-b.be.

Tien SeaWatchers zijn reeds klaargestoomd om data te verzamelen. Tegen begin 2016 wordt dit aantal burgerwetenschappers uitgebreid tot vijftien. Op termijn streeft dit meetprogramma naar een zo goed mogelijke dekking van de Belgische kust, vermoedelijk met de hulp van 30-60 vrijwillige SeaWatchers.

Dit initiatief kadert tevens in de goede-doelen-actie (filantropie) die VLIZ sinds 2013 ondersteunt. Hierbinnen worden lidgelden maar ook schenkingen/sponsoring aangewend en kan eenieder die de zee een warm hart toedraagt, helpen om de vinger aan de pols te houden. Meer info: www.vliz.be/nl/uw-bijdrage.

JAN SEYS

